



Istungidokument

B9-0273/2023

12.6.2023

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 132 lõikele 2

olukorra kohta Nicaraguas
(2023/2743(RSP))

Tilly Metz, Saskia Bricmont, Hannah Neumann, Viola von Cramon-Taubadel, Malte Gallée, Jordi Solé, Bronis Ropé, Francisco Guerreiro, Ignazio Corrao, Nicolae Ștefănuță
fraktsiooni Verts/ALE nimel

**Euroopa Parlamendi resolutsioon olukorra kohta Nicaraguas
(2023/2743(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Nicaragua kohta, eelkõige 9. juuni 2022. aasta resolutsiooni õigusemõistmise represseerimisvahendina kasutamise kohta Nicaraguas¹ ja 15. septembri 2022. aasta resolutsiooni Nicaragua ja eelkõige piiskop Rolando Álvarez vahistamise kohta²,
- võttes arvesse Euroopa välisteenistuse pressiesindaja 16. veebruari 2023. aasta avaldust poliitilistelt vastastelt Nicaragua kodakondsuse äravõtmise kohta,
- võttes arvesse Euroopa välisteenistuse pressiesindaja 4. augusti 2022. aasta avaldust raadiojaamade sulgemise ja kodanikuühiskonna organisatsioonide tegevuse lõpetamise kohta Nicaraguas,
- võttes arvesse nõukogu määrusi ja otsuseid, mis käsitlevad Nicaraguas aset leidvate inimõiguste raskete rikkumiste ja kuritarvituste vastu suunatud piiravaid meetmeid,
- võttes arvesse inimõiguste eksperdirühma 2. märtsi 2023. aasta aruannet Nicaragua kohta,
- võttes arvesse Ameerika Inimõiguste Komisjoni 2022. aasta aruande IV.B peatükki Nicaragua kohta,
- võttes arvesse USA rahandusministeeriumi 19. aprilli 2023. aasta pressiteadet inimõiguste rikkumistega seotud kolme Nicaragua kohtuametniku karistamise kohta,
- võttes arvesse Ameerika Inimõiguste Komisjoni 19. augusti 2022. aasta pressiteadet Rooma katoliku kiriku liikmete represseerimise ja vahistamise kohta Nicaraguas,
- võttes arvesse kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti, inimõiguste ülddeklaratsiooni ja ÜRO kinnipeetavate kohtlemise standardseid miinimumnõudeid (nn Nelson Mandela nõuded),
- võttes arvesse Ameerika inimõiguste konventsiooni (San José pakt),
- võttes arvesse assotsieerimislepingut ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Ameerika riikide vahel (ELi ja Kesk-Ameerika riikide assotsieerimisleping)³,
- võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 2,

¹ ELT C 493, 27.12.2022, lk 100.

² ELT C 125, 5.4.2023, lk 76.

³ ELT L 346, 15.12.2012, lk 3.

- A. arvestades, et ÜRO inimõiguste eksperdirühm Nicaragua kohta jõudis 2023. aasta märtsis ÜRO Inimõiguste Nõukogule esitatud aruandes järeldusele, et Ortega-Murillo režiim paneb toime ulatuslikke ja süstemaatilisi poliitiliselt motiveeritud inimõiguste rikkumisi, mis kujutavad endast tsiviilelanikkonna suhtes inimsusevastaseid kuritegusid, ning kutsus rahvusvahelist üldsust üles kehtestama asjaomaste institutsioonide ja üksikisikute suhtes sanktsioone;
- B. arvestades, et alates 2018. aasta aprillist saadik toime pandud inimõiguste rikkumised ja kuritarvitused ei ole üksikjuhtumid, vaid dünaamilise protsessi tulemus, mille eesmärk on kaotada võimude lahusus ja demokraatlikud tagatised ning koondada võim eranditult Nicaragua Vabariigi presidendi ja asepresidendi kätte;
- C. arvestades, et 9. veebruaril 2023 vabastas Ortega-Murillo režiim 222 poliitvangi ja saatis nad välja USAsse, nimetades neid reeturiteks, võttes neilt kodakondsuse, mistõttu enamik neist on nüüd igasuguse kodakondsuseta isikud, ja konfiskeerides nende vara; arvestades, et veel 94 isikult võeti kodakondsus ära ning nad kuulutati reeturiteks ja seaduse eest põgenejateks;
- D. arvestades, et kuna Matagalpa piiskop Rolando José Álvarez Lagos oli keeldunud koos ülejäänud 222 poliitilise vangiga Nicaraguast lahkumast, mõisteti ta 10. veebruaril Managuas toimunud kohtuistungil ilma nõuetekohase menetluseta enam kui 26 aastaks vangi; arvestades, et Managua apellatsioonikohtu kohtunik teatas ka, et piiskop Álvarezile määratakse trahv ja temalt võetakse Nicaragua kodakondsus;
- E. arvestades, et 19. aprillil nimetas USA rahandusministeeriumi välisvarade kontrolli osakond kolm Nicaragua kohtuametnikku, kes olid seotud Nicaragua presidendi Daniel Ortega režiimi toime pandud inimõiguste rikkumistega ja tema režiimi vastu olevate Nicaragua kodanike üldise rõhumisega; arvestades, et need kolm isikut on Managua ringkonna apellatsioonikohtu, Managua teise ringkonnakohtu ja Managua esimese kriminaalkohtu kohtunikud või eesistujad; arvestades, et need kohtud kinnitasid otsuseid, millega võeti ära rohkem kui 300 Nicaragua kodaniku kodakondsus;
- F. arvestades, et viimastel aastatel on Nicaragua režiim võtnud vastu üha repressiivsema õigusraamistiku; arvestades, et inimõiguste, kodaniku- ja poliitiliste õiguste jätkuv halvenemine leiab aset süstemaatilise tagakiusamise, kriminaliseerimise, ahistamise, politsei poolse tagakiusamise ja üldiste repressioonide olukorras, mis on suunatud inimõiguste kaitsjate, ajakirjanike ja muude Nicaragua režiimi vastaseid arvamusi väljendavate isikute vastu;
- G. arvestades, et sagenenud on rünnakud väljendus-, südametunnistuse- ja usuvabaduse vastu ning riigiprokuratuur on ähvardanud mitmeid ajakirjanikke, inimõiguste kaitsjaid ja usujuhte, mistõttu paljud neist on Nicaraguast lahkunud ja rahvusvahelist kaitset taotlenud;
- H. arvestades, et alates 2018. aasta aprillist on Nicaragua režiim sulgenud enam kui 3300 mittetulundusühingut ja sihtasutust, sealhulgas naisorganisatsioone ja katoliku kirikuga seotud organisatsioone, ning on ära võtnud mitme ülikooli õigusliku staatuse, et kaotada üliõpilaste seas teisitimõtlemine;
- I. arvestades, et 2022. aastal suurenes poliitilise, sotsiaalse, inimõiguste ja majanduskriisi

tagajärjel teistesse riikidesse rändavate Nicaragua kodanike voog; arvestades, et alates 2018. aastast on kas varjupaigataotlejate või pagulastena põgenenud Costa Ricasse rohkem kui 192 000 Nicaragua kodanikku; arvestades, et see suundumus võib Costa Rica varjupaigasüsteemi kahjustada ja riigi toetusvõrgustikud üle koormata;

- J. arvestades, et demokraatia ja õigusriigi arendamine ja tugevdamine ning inimõiguste ja põhivabaduste austamine on ELi välispoliitika, sealhulgas 2012. aastal Euroopa Liidu ja Kesk-Ameerika vahel sõlmitud assotsieerimislepingu lahutamatu osa;
1. mõistab hukka opositsiooniliikmete, üliõpilaste, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja usujuhtide süstemaatilise represseerimise ja meelevaldse kinnipidamise Nicaraguas;
 2. rõhutab, et Nicaragua kohtusüsteem ei ole täitevvõimust sõltumatu; väljendab muret kriminaalõiguse kasutamise pärast tegelike või arvatavate oponentide tagakiusamiseks, kriitika ja vastandumise mahasurumiseks ning kodaniku- ja poliitiliste õiguste, näiteks väljendus-, südametunnistuse- ja usuvabaduse ning inimõiguste kaitsmise ja edendamise kriminaliseerimiseks;
 3. mõistab hukka asjaolu, et vähemalt 317 isikult on meelevaldselt ära võetud Nicaragua kodakondsus; nõuab tungivalt, et Nicaragua režiim tagaks täieliku juurdepääsu kodakondsuse saamise õigusele ja selle kasutamisele ning võtaks meetmeid kodakondsusetuse ennetamiseks ja kaotamiseks; nõuab tungivalt, et Nicaragua režiim tagaks perekondade taasühinemise, hõlbustades põhiliste ametlike dokumentide väljastamist ja tunnustamist, et rikkumistest mõjutatud isikud saaksid kasutada oma kodakondsusest tulenevaid õigusi; nõuab tungivalt, et Nicaragua režiim lõpetaks kohtumenetluse vanglast vabastatud ja pagendatud isikute suhtes, kustutaks nende karistusregistri ja lõpetaks nende perekondade tagakiusamise;
 4. nõuab kõigi meelevaldselt vabaduse kaotanud isikute viivitamatut vabastamist; kutsub Nicaragua režiimi üles viivitamata lõpetama poliitilistel põhjustel tagakiusamise, sealhulgas kriminaliseerimise, meelevaldse kinnipidamise ja kodakondsusest ilmajätmise ning sunniviisilise väljasaatmise;
 5. nõuab, et tunnistataks kehtetuks alates 2018. aastast vastu võetud piiravad seadused, mis riivavad põhjendamatult kodanikuühiskonna ja demokraatlikku ruumi; kutsub Nicaragua režiimi üles eelkõige tunnistama kehtetuks hiljutised seadusandlikud muudatused, millega rikutakse kohaldatavaid rahvusvahelisi ja üleameerikalisi standardeid, pakkuma ulatuslikku hüvitist ja kahjutasu ning kehtestama rikkumiste kordumist välistavad tagatised;
 6. väljendab muret ülejäänud 47 poliitvangi elu ning füüsilise ja psühholoogilise puutumatusel pärast, eelkõige nende pärast, kellele langeb kinnipidamisel osaks väärkohtlemine, mis võib tähendada piinamist; väljendab sügavat muret naisvangide olukorra pärast, kes peavad oma soo tõttu taluma täiendavaid agressioone; rõhutab, et hirmutamise ja agressioonid sagenevad ning et vangide perekondi väärkoheldakse, eriti külastusaegadel; tuletab meelde, et Nicaragua peab järgima ÜRO kinnipeetavate kohtlemise standardseid miinimumnõudeid;
 7. mõistab teravalt hukka asjaolu, et üha suureneva polariseerumise ning hirmutamise ja ähvardamise õhkkonna laiemas kontekstis piiratakse Nicaraguas seadusega aina enam

kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ja erimeelsuse avaldusi; mõistab hukka kodaniku- ja poliitiliste õiguste raske rikkumise, eelkõige opositsioonierakondade, ajakirjanike ja muude meediatöötajate, üliõpilaste, põlisrahvaste, inimõiguste kaitsjate ja usujuhtide hirmutamise, häbimärgistamise, ähvardamise, varade konfiskeerimise ja meelevaldsete vahistamiste murettekitava sagenemise riigis;

8. kutsub Nicaragua režiimi üles tagama Nicaraguasse jäävate inimõiguste kaitsjate, sealhulgas Vilma Nuñez de Escorcía elu ja puutumatus;
9. rõhutab kodanikuühiskonna, inimõiguste kaitsjate, ajakirjanike ja usujuhtide keskset rolli Nicaraguas; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles toetama kõiki inimõiguste rikkumiste ja meelevaldsete kinnipidamiste ohvreid riigis ning võtma meetmeid ja rakendama programme, mille eesmärk on parandada kõigi eksiilis viibivate isikute, sealhulgas Nicaragua kodakondsusest ilma jäetud ja nüüd igasuguse kodakondsuseta isikute julgeolekuolukorda;
10. kutsub Nicaragua režiimi üles lõpetama oma rahvusvahelisest kogukonnast eraldumise poliitika ning lubama rahvusvahelistel organisatsioonidel, sealhulgas Ameerika Inimõiguste Komisjonil ja ÜRO inimõiguste ülemvoliniku bürool kiiresti riiki tagasi pöörduda, et jälgida inimõiguste olukorda;
11. kutsub Nicaragua režiimi üles rakendama soovitusi, mille ÜRO inimõiguste eksperdirühm esitas Nicaragua kohta oma aruandes, ning ÜRO inimõiguste ülemvoliniku soovitusi; kutsub Nicaragua institutsioone üles juurima välja karistamatust inimõiguste raskete rikkumiste ja kuritarvituste eest ning tagama ohvritele juurdepääsu õiguskaitsele ja täielikule hüvitisele;
12. kutsub Nicaragua režiimi üles algatama kaasavat riiklikku dialoogi, et tagada rahumeelne ja demokraatlik lahendus poliitilisele, sotsiaalsele ja inimõiguste kriisile; kutsub Nicaragua ametivõime üles rakendama seadusandlikke ja avaliku poliitika meetmeid, et tagada demokraatlikud põhimõtted ning täidesaatva, seadusandliku, valimis- ja kohtuvõimu lahusus;
13. nõuab, et EL võtaks Nicaragua režiimi, eelkõige selle kohtunikud, kiiresti vastutusele riigis repressioonide ning opositsionitegelaste, nende sugulaste, teiste kriitikute ja ühiskonnategelaste vastu algatatud kohtumenetluste eest; kutsub nõukogu üles alustama viivitamata menetlust, et ajakohastada loetelu isikutest, kelle suhtes EL on sanktsioonid kehtestanud;
14. nõuab, et EL seaks välistegevuse ja dialoogi kaudu jätkuvalt esikohale demokraatia, õigusriigi, võrdsuse ja meediavabaduse edendamise ning teeks koostööd rahvusvahelise kogukonnaga, et kaitsta Nicaraguas dialoogi, demokraatiat ja inimõigusi;
15. toetab Nicaraguas ja Costa Ricas asuvate ELi delegatsioonide jõupingutusi jälgida tähelepanelikult Nicaraguas toimuvaid arenguid, sealhulgas jälgides kohtuprotsesse ning külastades vanglas või koduarestis olevaid opositsionijuhte ja valitsuse kriitikuid;
16. kutsub komisjoni, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles suurendama toetust nii endiselt riigis viibivatele Nicaragua opositsiooni liikmetele kui ka neile, kes on praegu eksiilis;

17. kutsub komisjoni, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles piirkonnas stabiilsuse säilitamiseks suurendama toetust riikidele, kes võtavad vastu suurel hulgal Nicaragua režiimi eest põgenevaid rändajaid, eelkõige Costa Ricale;
18. kutsub komisjoni üles tagama, et tema koostööabi suurendab toetust kodanikuühiskonnale, eelkõige inimõiguste kaitsjatele, ega äita mingil viisil kaasa Nicaragua ametivõimude praegusele repressiivsele poliitikale;
19. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Ameerika Riikide Organisatsiooni peasekretärile, Euroopa – Ladina-Ameerika parlamentaarsele assambleele, Kesk-Ameerika Parlamendile ning Nicaragua Vabariigi valitsusele ja parlamendile.